

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

по История на Българското възраждане

ОКС: бакалавър

Специалност: „История и география“

Форма на обучение: редовна, III курс

Хорариум: 45+15 часа

Вид дисциплина: задължителна

Лектор: гл. ас. д-р Радослав Спасов

Упражнения: ас. Ваня Рачева (изисквания за текущ контрол и семестриална заверка: студентите полагат текст в края на семестъра)

1. Характеристика и периодизация на възрожденския период от българската история XVIII–XIX в. Източници за създаването на възрожденската история. Съвременната българска историография за Възраждането.
2. Икономическо и социално развитие в българските земи през Ранното Възраждане. Промени в икономиката на Османската империя през XVIII и началото на XIX в. – нови тенденции в селското стопанство и града.
3. Икономическо и социално развитие в българските земи през 20-те – 70-те год. на XIX в., ролята на реформите в Османската империя. Стопанска предприемчивост на българите в селското стопанство и градската икономика. Социална структура на българското общество.
4. П. Хилендарски и „История славянобългарска“. Биографични сведения. „История славянобългарска“ – структура, идеи, значение и разпространение.
5. Софроний Врачански – книжовник и общественик. „Житие и страдания грешнаго Софрония“ – автобиография и исторически извор за епохата. Обществена дейност в емиграция 1804–1813 г.
6. Политическа активност на българите през първата половина на XIX в. Гръцкото въстание и Руско-турската война от 1828–1829 г., влияние върху българските планове за освобождение. Бунтове и завери през 30-те и 40-те години на XIX в. Българското въстание от 1850 г.
7. Просветно движение през Възраждането и формиране на българско национално съзнание. Развитие на просветното дело от религиозното към светското училище. Ролята на възрожденското училище за модернизацията на българите.
8. Църковно движение през Възраждането. Българската екзархия. Основни етапи в развитието на църковното движение. Формиране на идейни течения. Създаване и дейност на Екзархията (1870–1876).

9. Политически идеи и организации на българите (1853–1869). Създаване на Добродетелната дружина, Одеското българско настоятелство и ТБЦК. Четите в България.

10. Георги Раковски. Биография. Обществена и журналистическа практика. Идеи за модернизация и национално освобождение.

11. Националноосвободителното движение в края на 60-те и началото на 70-те години на XIX в. Любен Каравелов. Биографични сведения; идейно формиране в Русия. Програми и идеи за българското освобождение 1867–1874.

12. Васил Левски – идеи и революционна практика. Биография. Първа и Втора българска легия. Вътрешната революционна организация. Процесът над Левски.

13. Христо Ботев - поезия, публицистика и политика. Биография. Образование. Журналистическа дейност. Участие в емигрантското революционно движение. Четата на Хр. Ботев през 1876 г.

14. Източната криза и Априлското въстание (1875–1876). Въстанията на Балканите през 1875 г. и решението за подготовка на въстание в България. Избухване и развой на Априлското въстание. Политически отзвук и значение.

15. Източната криза и българското освобождение (1877–1878). Дипломатическа и военна подготовка на Руско-турската война от 1877–1878 г. Одринско примирие и Санстефански мир. Европейски конгрес в Берлин. Берлинският мирен договор.

Препоръчителна литература:

Христоматия по история на България XV – 20-те год на XIX в. Т. 3. С. 1982

Христоматия по история на България. Българско възраждане – втората и третата четвърт на XIX в. С., 1996

Ангелов, Б. Паисий Хилендарски. С., 1985

Гандев, Хр. Проблеми на Българското възраждане. С., 1976

Генчев, Н. Васил Левски. С., 1987

Глушков, Хр. Евлогий и Христо Георгиеви, С., 1982

Дафинов, Здр. Титанът на Възраждането. Документална хроника за живота и делото на П. Р. Славейков. С., 1997

Димитров, Ан. Училището, прогресът и националната революция. С., 1987

Дойнов, Ст. Българите и руско-турските войни: 1774–1856. С., 1987

Жечев, Н. Букурещ – културно средище на българите през Възраждането. С., 1991

История на България. Авторски колектив на БАН. Т. 5 и Т. 6. С., 1985, 1988

История на Османската империя. Под ред. на Р. Мантран. С., 1999

Косев, К, Н. **Жечев**, Д. **Дойнов**. История на Априлското въстание. С., 1986

Косев, К., Ст. **Дойнов**. Освободителната война 1877–1878 и българската национална революция., С., 1988

- Маждракова-Чавдарова**, О. Национално-революционни борби на българския народ 1828–1878. С., 1997
- Маркова**, З. Българското църковно-национално движение до Кримската война. С., 1973
- Маркова**, З. Българската екзархия 1870–1879. С., 1988
- Митев**, Пл. Българският революционен комитет 1875 г. С., 1998
- Митев**, Пл. Българско възраждане, Лекционен курс. С., 2012
- Ников**, П. Възраждане на българския народ. Църковно-национални борби и постижения. С., 1971
- Паскалева**, В. Средна Европа и земите по Долния Дунав през XVIII в. С., 1983
- Рачева**, В. Руската преселническа политика, българите и Одринският мир от 2 септември 1829 г. – ГСУ ИФ, т. 100, С., 2012, 175–239
- Сб.** В търсене на истината. Юбилейно издание по случай 70 години от рождението на проф. Н. Генчев. С., 2002
- Сб.** Създаване и развитие на модерни институции в българското възрожденско общество. С., 1996
- Софроний** Врачански – книжовник и политик от Новото време. Сб. изследвания от Международна конференция. Съст. Пл. Митев, В. Рачева. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2013
- Трайков**, В. Георги Стойков Раковски. Биография. С., 1974
- Шарова**, Кр. Любен Каравелов и българското освободително движение 1860–1867. С., 1970